

Huvudman

Praktiska Sverige AB,
org.nr 556257-5786
epost@praktiska.se

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan Praktiska Gymnasiet Malmö Limhamn i Malmö kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Praktiska Sverige AB att senast den **3 november 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende bristen rörande särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Praktiska Sverige AB inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Praktiska Sverige AB ska vidta följande åtgärder

Särskilt stöd

1. Se till att rektorn för varje anmälan om behov av särskilt stöd som inkommer till rektorn startar en utredning om elevens behov av särskilt stöd. Rektorn ska dokumentera hur många anmälningar som inkommit under perioden den 2025-06-10 till 2025-10-27 samt vilket datum en sådan utredning har startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 § skollagen).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser frånvaroutredningar samt arbetsplatsförlagt lärande (apl).

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:1755) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen genomförde under vårterminen 2024, utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden, en riktad tillsyn av Praktiska Gymnasiet Malmö Norra, med diarienummer 2024:2465. Tillsynen omfattade områdena särskilt stöd och frånvaro. Skolinspektionen beslutade den 24 juni 2024 att vid vite förelägga Praktiska Studier Riks AB att vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande särskilt stöd och frånvaroutredningar. Skolinspektionen bedömde att bristerna utgjorde ett allvarligt missförhållande. Skolinspektionen avslutade ärendet i de delar det avsåg extra anpassningar, arbetsplatsförlagt lärande, tillgång till elevhälsa och rätten att läsa om en kurs.

Praktiska Studier Riks AB informerade i samband med uppföljningen av beslutet Skolinspektionen om att skolenheten Praktiska Gymnasiet Malmö Norra lagts ner och att samtliga elever i stället erbjudits utbildningsplatser motsvarande sina utbildningar vid skolenheterna Praktiska Gymnasiet Malmö Limhamn och Praktiska Gymnasiet Malmö City, med huvudman Praktiska Sverige AB. Praktiska Studier Riks AB inkom i samband med redovisningen även med ett medgivande om återkallelse av tillståndet för Praktiska Gymnasiet Malmö Norra. Mot bakgrund härav öppnade Skolinspektionen nya ärenden avseende tillsyn av skolenheterna Praktiska Gymnasiet Malmö City (dnr 2024:1754) samt Praktiska Gymnasiet Malmö Limhamn (dnr 2025:1755) samt beslutade den 12 februari 2025 att uppföljningen av ärendet Praktiska Gymnasiet Malmö Norra (dnr 2024:2465) skulle övergå i de nyöppnade ärendena. Skolinspektionen avslutade i samband därmed ärendet Praktiska Gymnasiet Malmö Norra (dnr 2024:2465).

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Praktiska Gymnasiet Malmö Limhamn följer gällande bestämmelser avseende utredning om särskilt stöd och utredning av frånvaro. Därutöver har arbetsplatsförlagt lärande (apl) kontrollerats. Tillsynen har omfattat el- och energiprogrammet med inriktningen automation respektive elteknik samt fordons- och transportprogrammet med inriktningarna transport respektive personbil.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare och personal i elevhälsan den 2 april 2025 samt digital intervju med rektor den 4 april

2025. Kompletterande digital rektorsintervju har hållits den 8 maj 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat rutiner gällande extra anpassningar och särskilt stöd, förteckning över elevärenden gällande särskilt stöd, förteckning över apl-platser samt ett urval frånvaroutredningar. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Utredning om särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare och personal i elevhälsan uppger i intervju att lärarna gör en anmälan om behov av att utreda särskilt stöd (anmälan om särskilt stöd), när extra anpassningar inte är tillräckliga för att eleven ska nå målen. Anmälan om särskilt stöd görs till rektor i skolans digitala system.

Såväl lärare, elevhälsans personal och rektorn uppger att det inte alltid startas en utredning om särskilt stöd efter att en anmälan om behov av detta har gjorts, utan det förekommer att fler extra anpassningar i stället prövas. Lärare säger att elevhälsan och rektorn beslutar om en utredning ska göras eftersom de har en bättre helhetsbild av eleverna. Lärare ger exempel på att de efter anmälan ibland får återkoppling från elevhälsan att fler extra anpassningar behövs i stället och att det förekommer att ärenden skickas tillbaka till lärare om de inte har prövat extra anpassningar.

Elevhälsans personal uppger att det inte automatiskt startas en utredning om särskilt stöd efter att anmälan om särskilt stöd har gjorts. Rektorerna tittar igenom anmälningarna och gör kommentarer och anmälningarna lyfts

på elevhälsans möte då elevhälsan tittar brett på elevens stödsituation. Ibland upptäcker de att lärarna inte arbetat tillräckligt med extra anpassningar och då får lärarna arbeta med att ge extra anpassningar ett varv till. Personal i elevhälsan uppger att det varierar hur genomtänkt och gediget lärarna arbetat med extra anpassningar.

Såväl lärare, rektor som elevhälsan uppger att det också förekommer att skolan efter att en anmälan om särskilt stöd gjorts inte startar en utredning om särskilt stöd utan i stället beslutar att en frånvaroutredning eller en social utredning ska startas. Rektor har i kompletterande intervju förtydligat att det i dessa fall inte görs en utredning om särskilt stöd inom ramen för frånvaroutredningen och att beslut om att upprätta eller att inte upprätta åtgärdsprogram inte fattas.

Huvudmannen har i yttrande över underlaget för beslutet angett att när en anmälan om särskilt stöd kommer in, går rektor och biträdande rektor igenom den tillsammans med elevhälsan. Om det framkommer att det handlar om en frånvaroproblematik startas en frånvaroutredning. Det är inte alltid detta leder till att det startas en pedagogisk utredning

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom bland annat resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare, eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 7 § skollagen).

Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. (3 kap. 7 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Praktiska Gymnasiet Malmö Limhamns arbete med utredning om särskilt stöd inte uppfyller författningarnas krav.

Utredningen visar att elevers behov av särskilt stöd inte alltid utreds när en sådan anmälan har gjorts, utan rektor beslutar i samråd med elevhälsan om en utredning ska startas eller inte. Det förekommer att en utredning inte startas när elevhälsan och rektorn gör bedömning att fler extra

anpassningar först behöver prövas för eleven. Det förekommer också att det, istället för en utredning om särskilt stöd, startas en frånvaroutredning eller en social utredning. Utredningen visar att i de fall en frånvaroutredning startas i stället, genomförs det inte alltid någon utredning om särskilt stöd inom ramen för frånvaroutredningen. I dessa fall fattas inte heller beslut om att upprätta eller att inte upprätta åtgärdsprogram.

Skolinspektionen konstaterar att när lärare anmäler att en elev kan vara i behov av särskilt stöd är rektorn skyldig att se till att en utredning om elevens behov av särskilt stöd inleds. Det är enligt skollagen inte frivilligt för rektorn att välja mellan att inleda och inte inleda en utredning om särskilt stöd. Utredningen kan vara olika omfattande, men rektorn är alltid skyldig att se till att en utredning om elevens behov av särskilt stöd kommer till stånd. Skyldigheten att utreda särskilt stöd gäller även i de fall där det exempelvis pågår en frånvaroutredning. En frånvaroutredning och en utredning om särskilt stöd kan dock behandlas i samma utredning.

Mot bakgrund av vad som anges ovan bedömer Skolinspektionen att verksamheten inte uppfyller skollagens krav på att utreda elevers behov av särskilt stöd. Detta medför att elever riskerar att inte ges det stöd som de behöver och har rätt till.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Praktiska Sverige AB:s verksamhet vid Praktiska Gymnasiet Malmö Limhamn uppfyller inte författningarnas krav vad gäller del av arbetet med särskilt stöd. Det finns därför skäl att förelägga Praktiska Sverige AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Utredning av frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Såväl lärare, som representanter från elevhälsan och rektorn uppger i intervjuer att skolan har stora problem med hög frånvaro bland eleverna, vilket även framgår av huvudmannens inskickade förteckning över elevers frånvaro. De uppger vidare att skolan har gjort över 100 frånvaroutredningar innevarande läsår.

Elever uppger i intervju att skolan tar frånvaro hos elever på allvar och att skolan tar tag i det. Lärare uppger bland annat följande. Skolan använder sig av en frånvarorutin och det är ansvarig mentor som ansvarar för att starta en frånvaroutredning. Mentorn har det huvudsakliga ansvaret för frånvaroutredningarna och kopplar in elevhälsan vid behov. Skolan arbetar aktivt med frånvaroproblematiken. Alla elever som har en återkommande eller problematisk frånvaro utreds och de åtgärder som beslutas i frånvaroutredningarna sätts också in. En frånvaroutredning kan leda till att särskilt stöd utreds och sätts in.

Personal i elevhälsan uppger bland annat följande. Det finns en fungerande frånvarorutin på skolan och elevernas frånvaro tas upp vid såväl arbetslagsmöten som elevhälsomöten. Elevhälsan deltar i arbetet med att följa upp elevernas frånvaro och att tillsammans med mentorerna försöka utreda orsakerna till elevers frånvaro. Vissa ärenden tas också över av elevhälsan. Skolan arbetar med många olika typer av insatser vid problematisk frånvaro, exempelvis att lärare ringer frånvarande elever på morgonen, och insatserna utvärderas.

Rektor uppger bland annat följande. Arbetet med frånvaro är ett stort fokusområde för skolan. Alla elever med problematisk frånvaro utreds och åtgärder sätts in. Det är osannolikt att elever skulle trilla mellan stolarna eftersom de går igenom elevernas frånvaro varje vecka i samband med programmöten, elevhälsomöten och rektorsmöten. Skolan kan tillgodose de behov som identifieras i frånvaroutredningarna, med undantag för problematik som inte ligger inom skolans ansvarsområde. I sådana fall samarbetar skolan med föräldrar och socialtjänsten.

Rättslig reglering

En elev i gymnasieskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli.

Vid upprepad eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt.

Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. Utredningen ska genomföras i samråd med bland annat elevhälsan. (15 kap. 16 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar att det visserligen finns omfattande problem med hög frånvaro bland eleverna på skolan. Det framgår dock av utredningen att skolan har ett aktivt arbete med att följa upp och utreda frånvaron samt att åtgärder sätts in. Enligt Skolinspektionens bedömning framkommer därför inte annat än att verksamheten uppfyller

författningarnas krav avseende utredning av elevers frånvaro. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Arbetsplatsförlagt lärande

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

APL-platser

Av inkommen dokumentation från huvudmannen framkommer att samtliga elever på el- och energiprogrammet samt fordons- och transportprogrammet läser utbildningen som yrkesprogram med 15 veckors apl samt att eleverna inte har någon apl under år 1. Huvudmannen har gett in en förteckning över elevernas apl-platser. Av förteckningen framgår bland annat elevernas namn och årskurs, namn på apl-plats samt handledarens namn och kontaktuppgifter. Det finns också en kolumn "övrig information" där exempelvis information om hur många veckor apl eleven har haft, pågående utredningar och särskilda omständigheter anges.

Av apl-förteckningen framgår att ett stort antal elever på el- och energiprogrammet, år 2 och 3, saknar apl-platser. Det framgår dock att en majoritet av dessa elever har haft en apl-plats och genomfört några veckors apl. Avseende fordons- och transportprogrammet är det endast ett fåtal av eleverna i år 2 och 3 som inte har en apl-plats.

Såväl elever som lärare och rektorn uppger i intervju att det är skolan och inte eleverna som ansvarar för att skaffa apl-platser och att det är många elever på el- och energiprogrammet som inte har någon apl-plats. De säger också att elever som saknar apl-plats ges undervisning på skolan som motsvarar de kurser eller delar av kurser som skulle genomförts på apl, men att det inte räknas som skolförlagd APL.

Vad gäller orsaken till att elever saknar apl-plats uppger elever att den främsta anledningen är att vissa elever missköter sig samt att företagen inte har behov av praktikanter. Lärarna uppger att flertalet elever har haft en apl-plats, men förlorat platsen på grund av hög frånvaro eller misskötsamhet. När det gäller el- och energiprogrammet är det enligt lärare, på grund av lågkonjunktur i branschen svårt att hitta nya platser till dessa elever. Enligt lärarna finns det för vissa elever individuella omständigheter och förklaringar till varför de inte har en apl-plats. Även rektorn uppger att de allra flesta elever har erbjudits en eller flera apl-platser och att det finns individuella förklaringar till varför elever saknar platser. Både lärare och rektorn uppger att det anställts en apl-samordnare på skolan som arbetar med att hitta nya apl-platser.

Vid kompletterande intervju uppger rektorn sammanfattningsvis följande. Det finns inte längre någon elev på fordons- och transportprogrammet som

saknar apl-plats. Vidare har ett antal elever på el- och energiprogrammet nu fått apl-placeringar. Rektorn har gjort en genomgång av samtliga elever på el- och energiprogrammet och det har då framkommit att det finns individuella förklaringar gällande samtliga elever som i dagsläget saknar en apl-plats. På frågor från Skolinspektionen om ett antal elever i förteckningen som inte har en apl-plats, redogör rektorn för orsaken för respektive elev samt vilka åtgärder som pågår för eleven. Det framkommer att flertalet av eleverna antingen har haft en apl-plats som avslutats på grund av frånvaro eller misskötsamhet eller så har de erbjudits en plats men tackat nej. Vissa av eleverna har inte tillräckliga baskunskaper för att kunna genomföra apl på ett säkert sätt och vissa elever har pågående insatser hos elevhälsan. Vidare framkommer att det pågår frånvaroutredningar eller andra insatser från elevhälsan eller studie- och yrkesvägledare för dessa elever. Den huvudsakliga orsaken till att eleverna saknar en apl-placering är alltså inte lågkonjunktur eller svårigheter i branschen. I dagsläget finns det precis så många platser att de elever som är motiverade och kan genomföra apl kan få en apl-plats. Skolan planerar att halvera intaget på el- och energiprogrammet, år 1, till nästa termin.

Beslut om vilka hela eller delar av kurser som ska förläggas till apl

Huvudmannen har inkommit med dokument avseende rektors beslut om vilka hela eller delar av kurser som ska genomföras på apl-platserna och om hur kurser ska fördelas över läsåren på el- och energiprogrammet samt fordons- och transportprogrammet. I besluten anges, för respektive kurs, vilka moment [i den aktuella ämnesplanen] som ska genomföras på apl.

Lärare uppger att elevernas apl-platser är relevanta och riktade mot kursernas innehåll, vilket bekräftas av flertalet elever. Rektorn uppger att besluten om vilka moment som förläggs till arbetsplatsen görs utifrån lärarnas goda kännedom om företagen och vad dessa kan erbjuda. Enligt rektorn förs det även samtal mellan skolan och företagen inför apl-placeringarna och företagen får information om det centrala innehållet i kurserna. Detta för att säkerställa att arbetsplatserna är relevanta. Lärare uppger att de samråder med apl-företagen angående vilka delar av det centrala innehållet som kan genomföras på respektive arbetsplats. Både lärare och rektorn uppger att lärarna också följer upp vad eleverna får göra på apl-platserna för att säkerställa att eleverna får göra alla moment. Det som eleven inte kunnat göra på apl-platsen genomförs i skolan i stället.

Programråd

Rektor och lärare uppger att det har hållits programråd avseende fordons- och transportprogrammet detta läsår, men inte avseende el- och energiprogrammet. Enligt rektorn har det varit svårt att samla företagen till ett programråd avseende el- och energiprogrammet.

I yttrande i samband med kommunikering av underlaget för beslutet anger huvudmannen att ett programråd för el- och energiprogrammet har planerats in och ska hållas i maj 2025. Det senaste programrådsmötet avseende el- och energiprogrammet genomfördes våren 2024 och ytterligare ett möte var bokat under hösten 2024, men inga företag kom till det mötet.

Rättslig reglering

Ett yrkesprogram ska innehålla arbetsplatsförlagt lärande (16 kap. 16 § skollagen).

Arbetsplatsförlagt lärande definieras som lärande på ett program som genomförs på en eller flera arbetsplatser utanför skolan. (1 kap. 3 § gymnasieförordningen).

För yrkesprogrammen i gymnasieskolan ska det finnas ett eller flera lokala programråd för samverkan mellan skola och arbetsliv (1 kap. 8 § gymnasieförordningen).

Arbetsplatsförlagt lärande ska förekomma på alla yrkesprogram i gymnasieskolan i minst 15 veckor. En elev som går gymnasial lärlingsutbildning ska i stället genomföra mer än hälften av denna utbildning som arbetsplatsförlagt lärande. Omfattningen ska då räknas från och med det läsår som eleven påbörjar den gymnasiala lärlingsutbildningen. Huvudmannen ansvarar för att skaffa platser för det arbetsplatsförlagda lärandet och att detta uppfyller de krav som finns för utbildningen. Rektorn beslutar om hela eller delar av kurser ska förläggas till arbetsplatser och om hur fördelningen över läsåren ska göras (4 kap. 12 § gymnasieförordningen).

Om arbetsplatsförlagt lärande inte kan erbjudas på ett yrkesprogram i gymnasieskolan, får utbildningen anordnas bara om 1. planerade platser för arbetsplatsförlagt lärande inte kan tillhandahållas på grund av omständigheter som huvudmannen inte kunnat råda över, eller 2. utbildningen av säkerhetsskäl inte kan förläggas till en arbetsplats utanför skolan. Det arbetsplatsförlagda lärandet ska i de fall som avses i första stycket bytas ut mot motsvarande utbildning förlagd till skolan. Innan huvudmannen för en gymnasieskola beslutar om detta ska huvudmannen samråda med det lokala programrådet. Om utbildning har skolförlagts på grund av det som sägs i första stycket 1, ska huvudmannen vidta de åtgärder som behövs för att utbildningen så snart som möjligt ska förläggas till en arbetsplats (4 kap. 13 § gymnasieförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen framkommer inte annat än att elever på fordon- och transportprogrammet har apl-platser. Vad gäller el- och energiprogrammet konstaterar Skolinspektionen att det visserligen finns ett stort antal elever i år 2 och 3 som saknar apl-platser och därför inte kommer att få eller riskerar att inte få apl i den omfattning de har rätt till. Utredningen visar dock att majoriteten av dessa elever antingen har haft en apl-plats och genomfört viss apl eller blivit erbjudna en apl-plats. Av olika skäl, företrädesvis frånvaro, har eleverna dock blivit av med eller tackat nej till platserna. Vidare framgår att det avseende dessa elever finns pågående åtgärder och insatser, så som frånvaroutredningar, vägledning av studie- och yrkesvägledare samt insatser från elevhälsan. Mot denna bakgrund gör Skolinspektionen bedömningen att verksamheten inte bryter mot författningarnas krav vad gäller arbetsplatsförlagt lärande.

Vad gäller rektorns beslut om innehållet på apl och programråd framkommer inte annat än att verksamheten vid Praktiska Gymnasiet Malmö Limhamn uppfyller författningarnas krav.

Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Johanna Tinghammar Bruck

Beslutsfattare

Signerat av: Johanna Tinghammar Bruck

X Ida Sköld Aliefendic

Föredragande

Signerat av: Ida Sköld Aliefendic

I ärendets handläggning har även utredaren Gustav Nilsson deltagit.